

Ajánlás
a települési önkormányzatok és karitatív szervezetek részére
a 2010. május – június hónapokban kialakult árvízkárok miatti kárenyhítések
megoldásához, az érintettek segítéséhez

A Kormány döntött a 2010. május – június hónapokban kihirdetett veszélyhelyzetek időszakában felmerült károk enyhítéséről, mely szerint a megsemmisült, vagy helyreállíthatatlanul károsodott lakóingatlanokban élők elemi lakhatási feltételeinek megteremtését, a biztosításból megtérülő károk figyelembe vételével, az önkormányzatok, a karitatív szervek és önkéntes adományozók erőfeszítéseivel összhangban kívánja megoldani.

A Kormány az intézkedések összehangolása és a veszéllyel érintettek hatékony segítése érdekében a következő ajánlást teszi az önkormányzatok, valamint a karitatív szervezetek és önkéntes adományozók részére.

1. A károsult települések segítésénél javasoljuk figyelembe venni azokat a társadalmi jelzőszámokat, amelyek a lakosság helyzetére jellemzőek, illetve az ott élők rászorultságát leginkább kifejezik. Így:

- a) a lakosság összetételére, szociális jellemzőire vonatkozó adatokat, amelyek a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló 2009. évi CXXX. tv. alapján a helyi önkormányzatok normatív hozzájárulásainak megállapításánál, a pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekjóléti ellátásokhoz adott támogatások alapját képezik;
- b) a gyermekekre vonatkozó adatokat, amelyek tartalmazzák a veszélyeztetett gyermekek, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók számát és arányát;
- c) a településen élő tartós munkanélküliek, az aktív korú ellátottak (rendszeres szociális segélyben, rendelkezésre állási támogatásban, vagy közcélú foglalkoztatásban részesülők) számát és kor, valamint iskolai végzettség szerinti megoszlását;
- d) a település besorolását, a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről szóló 240/2006.(XI.30.) Korm. rendelet alapján, illetve a szegregátummal rendelkezők, ahol az alacsony státuszú lakosság, jellemzően a mélyszegénységben élők, a roma lakosság száma magas.

2. A települési önkormányzat kárenyhítési feladatainak ellátása során a következőket javasoljuk figyelembe venni.

A helyi önkormányzati rendeletalkotásnál a károsult lakosság támogatásra való rászorultságát több szempont alapján szükséges meghatározni, illetve a támogatás elosztásakor mérlegelni, illetve a rászorultsági elv meghatározásában prioritásokat felállítani. Így elsődlegesen – az általános szociális rászorultság, jövedelmi helyzet meghatározásán túl - azon rászorultak támogatását kell segíteni, ahol a **családban**

- a) 2 fő tartós munkanélküli, vagy több generációt is érint a munkanélküliség,
- b) 1 fő tartós munkanélküli és 1 fő gyermekgondozási juttatásban részesül,
- c) van megváltozott munkaképességű, vagy egészségkárosodott,
- d) gyermekét egyedül nevelő, vagy egyedül élő,
- e) a gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, kiemelten a három, vagy több gyermekes családok gyermekei, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek,

- f) fogyatékos, vagy tartósan beteg gyermek él és emeltösszegű családi pótlékban részesül,
- g) egy háztartásban gondozásra szoruló idős hozzátartozó lakik,
- h) több személy több típusú önkormányzati pénzbeli és természetbeni ellátásban részesül,
- i) szegregátumban élnek, elkülönült telepen, telepszerű lakókörnyezetben laknak,

Amennyiben a károsult családban legalább 3 típusú rászorultság együttesen jellemző, a családot többszörösen hátrányos helyzetben lévőnek kell tekinteni, és első helyen megjelölni a támogatásban.

A fenti rászorultságot kifejező élethelyzetek mérlegelése történhet:

- a) a kérelhárításhoz igényelt állami támogatások elosztásánál a sorrendiség kialakításában, az előnyben részesítés szempontjainak felállításával,
- b) az egy lakásra jutó támogatás összegének megítélésében, a támogatás mértékének meghatározásában.

A karitatív szervezetekkel, önkéntes adományozókkal, önkéntes segítőkkel való önkormányzati kapcsolattartásban javasoljuk a következő szempontokat figyelembe venni:

- a) Az adományok fogadásához, a természetbeni adományok elosztásához kijelölni az önkormányzati kapcsolattartó személyt, vagy a fogadó intézményt (pl. családsegítő szolgálat, gyermekjóléti szolgálat, szociális intézmény, közoktatási intézmény).
- b) Az adományok elosztásánál – az adományozóval egyeztetett módon – az érintett lakosság rászorultságát kifejező szempontok alapján, a helyi önkormányzati rendelet szerinti szociális juttatásokra vonatkozó szabályokat figyelembe venni, ahol roma lakosságot érint, a kisebbségi önkormányzat képviselőit bevonni.
- c) A gyermekek segítésénél fontos cél a nyári szünet tartalmas eltöltése (szabadidős programok, nyaraltatások, stb. megszervezése, finanszírozása), valamint a zökkenőmentes tanévkezdés (tanszerek, ruházat, óvodai, iskolai felszerelés, stb.) és mindkettőhöz kapcsolódóan a jó színvonalú, egészséges gyermekétkeztetés biztosítása.
- c) Az adományok elosztását szükséges dokumentálni, a legszélesebb körben nyilvánosságra hozni, amennyiben ismert, az adományozónak az elosztás módját és a felhasználás hasznosulását visszajelezni és a lakosságot tájékoztatni.

3. Karitatív szervezetek és önkéntes adományozók, önkéntes segítők részvétele a kárfelszámolásban rendkívül fontos.

Javasoljuk a települési önkormányzattal összehangoltan segíteni a károsultak otthon teremtését, életvitelük normalizálását. Mindez igényli, hogy az adományok lakossági elosztása a polgármester, a jegyző, a kisebbségi önkormányzat képviselője véleményének kikérésével és az önkormányzati támogatásokkal összehangoltan történjen.

Ennek módja a következő lehet:

- a) a természetbeni adományok (ruhanemű, élelmiszer, bútor) a helyi civil szervezetek, a szociális és gyermekjóléti intézmények, szolgálatok útján, illetve a kisebbségi önkormányzatok bevonásával kerüljenek kiosztásra,
- b) különösen az építőipari termékek adományozásánál fontos, hogy azokhoz jusson el, akik saját erőből nem tudják azt beszerezni, vagy a beszerzést intézni,
- c) a pénzbeli adományok elsődlegesen a lakásbiztosítással, vagy saját erővel nem rendelkező lakosok számára kerüljenek felajánlásra a lakások helyreállítására, az ingóságok pótlására, de lehetőség szerint az önkormányzat számlájára befizetve a helyreállítási munkák elvégzésére címezve.

Az adományok felhasználásának nyilvánossága és a teljes átláthatósága érdekében is indokoltnak tartjuk az önkormányzatokkal való együttműködést.